

Posudek na bakalářskou esej

Ilona Šestáková, Mcdonaldizace pohledem „náctiletých“, Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2006, 58 stran vlastního textu + přílohy

Bakalářská esej Ilony Šestákové náleží k těm nemnoha studentským závěrečným pracím, kdy se autor pojednávanou tematikou zabývá dlouhodobě a úzce koordinuje obsah eseje s bakalářským překladem. Autorka bakalářské práce se při studiu fenoménu mcdonaldizace opřela o dílo George Ritzera „Mcdonaldizace společnosti“. Ritzerovy názory na vliv a pronikání mcdonaldizace do různých oblastí (nejen v regionálním smyslu) lidského světa konfrontovala s argumenty jednotlivých autorů (M. Alfino, J.S. Caputo, R. Wynyard, S. Miles, M. Parker a další) kolektivního díla „Mcdonaldization Revisited: Critical Assays on the Consumer Culture“, tedy s texty, které sama překládala. K vlastnímu kvalitativnímu terénnímu výzkumu si ovšem ze široké mozaiky problematiky „mcdonaldizace“ zvolila Ilona Šestáková pouze dílčí problém, a to zjistit (konkrétně na vzorku respondentů – pražských středoškolských studentů z gymnasia a středního odborného učiliště) postoje a názory, respektive vztah k restauracím McDonald's u věkové kategorie „náctiletých“. Při terénním výzkumu autorka použila techniku zúčastněného pozorování, dotazníkové šetření a kvalitativní interview.

Před vstupem do terénu si Ilona Šestáková stanovila tři základní hypotézy: za první, že zkoumaná skupina „náctiletých“ považuje stravování se u McDonald's za běžnou záležitost, za druhé, že mladí lidé –zákazníci McDonald's- reprezentovaní sledovanou skupinou studentů jsou dobře obeznámeni s reklamou McDonald's a nechávají se jí ovlivnit a za třetí, že studenti gymnasia zaujmou k fenoménu McDonald's kritičtější postoj než studenti ze středního odborného učiliště.

Bakalářskou práci autorka strukturovala do dvou vyvážených základních částí. V první z nich vedle „Úvodu“ a „Cíle a metody práce“ věnovala pozornost „Společnosti McDonald's“ jako takové a dále se zabývala obsáhleji „Procesem mcdonaldizace“ a částečně i „Procesem globalizace“. Ve druhé, stěžejní části práce analyzovala Ilona Šestáková data získaná dotazníkovým šetřením u studentů dvou typů středních škol v lokalitě Prahy 9. Při konstrukci dotazníku i při analýze výpovědí se autorka soustředila na čtyři základní problémové okruhy: Za první zda respondenti dávají přednost rychlému občerstvení typu McDonald's a jak často a při jakých příležitostech tyto restaurace navštěvují. Za druhé jaké pokrmy z předkládané nabídky „náctiletí“ preferují, z čeho hradí útratu a jaké mají názory na cenovou úroveň sortimentu u McDonald's. Za třetí jakým způsobem představitelé mladé generace vnímají (z jejich pohledu) pozitiva a negativa restaurací McDonald's. A za čtvrté jak vůbec dnešní středoškoláci reflektují zařízení typu McDonald's a jak hodnotí jejich přítomnost a fungování v České republice. Kromě těchto čtyř okruhů věnovala pozornost i otázkám reklamy, zejména znalosti „všudypřítomné reklamy“ cíleně směřované právě na „náctileté“.

Přestože Ilona Šestáková promýšlela téma své bakalářské práce (na rozdíl od většinové části studentů) dlouhodobě, dostala se v závěru svého snažení do obdobné situace jako mnoho jiných, kteří dokončují studium. Podcenila totiž faktor času a nepodařilo se jí pojednávané téma propracovat více do hloubky, stejně jako „nestihla“ širší záběr při terénním sběru dat, a to jak v rámci dotazníkového šetření, tak i při původně plánovaných rozhovorech. Přes tyto

skutečnosti lze však konstatovat, že základní úkol, který si autorka vytýčila, v zásadě splnila. Na počátku práce stanovené hypotézy se jí v souhrnu dílčím způsobem potvrdily, přičemž zcela jednoznačně byla potvrzena hypotéza, že zkoumaná skupina „náctiletých“ považuje stravování se u McDonald's za běžnou, normální záležitost.

Po formální stránce je předložená bakalářská práce zpracována odpovídajícím způsobem, je logicky strukturovaná, opatřená jednotným poznámkovým aparátem, v závěru je uveden seznam pramenů a literatury a nedílnou součástí eseje je i funkční příloha. Rovněž grafy v šesté kapitole jsou zdařilé.

Souhrnně lze konstatovat, že Ilona Šestáková¹ prokázala, že si dovede vytýčit výzkumný problém, že je schopna se pohybovat v terénu a shromáždit potřebná data. Dále potvrdila, že s těmito daty umí pracovat a na základě analýzy dokáže formulovat odpovídající závěry. Bakalářskou esej Ilony Šestákové doporučuji proto k oponentnímu řízení a navrhuji bodové hodnocení okolo 30 kreditů.

V Praze 9.6.2006

Miloslava Turková